MIELIPIDE

Eikö maastossa osata tai haluta liikkua ilman konevoimaa?

NIMIMERKKI MILLAINEN TULEVAISUUS METSÄSSÄ LUKIJALTA-PALSTALLA

LUKIJALTA

Kuntauudistus väärällä raiteella

Kuntien toimintaa pyritään tehostamaan kuntakokoa kasvattamalla. Muodostamalla nykyisen seutukuntajaon pohjalta uusia suurkuntia tavoitellaan seutukuntahallinnon ”hallintohimmelien” poistamista. Käytännössä kuntien liittäminen yhteen on vain siirtänyt nämä ”himmelit” kuntien kasvavaan sisäiseen organisaatiolaatikostoon.

Kuntien perustoiminta on ihmisen suorittamaa työtä, kuten opettajan, sosiaalityöntekijän tai kiinteistöjen hoitajan työtä. Näiden tekijöiden tarve ei kuntaliitoksessa muutu, jos kyseiset tehtävät halutaan järjestää. Opettajalla voi olla korkeintaan tietynkokoinen opetusryhmä, oli kunta sitten minkä kokoinen tahansa. Tällöin myöskään opetuskustannus oppilasta kohti ei muutu.

Koska suuruuden ekonomia ei kuntataloudessa toimi, ei kuntatalous muutu tehokkaammaksi suurkuntia luomalla.

Kuntien ongelmana on kaksi kasvavaa ja vaikeasti tukittavaa rahareikää, erikoissairaanhoito ja oma byrokratia. Kumpikaan ei poistu kuntaliitoksilla.

Erikoissairaanhoidon kustannuskehitys on ratkaistavissa ainoastaan siirtymällä nykyisestä monirahoitusmallista yhden rahoittajan malliin, oli se sitten Kelan yhteydessä toimiva terveysrahasto tai joku muu vastaava. Sen olisi kuitenkin oltava mieluimmin kansallinen, joka vastaisi myös jonotusajan sairauslomien maksamisesta.

Nythän sairaanhoitopiirit voivat rauhassa pitää potilaita jonossa, kun se itse ei ole vastuussa sairauslomien pitkittymisen aiheuttamista kustannuksista.

Nykykäytännöllä esimerkiksi tekonivelleikkauksen kokonaiskustannuksista itse toimenpiteeseen kuluu vain 30 prosenttia, kun jonotusajan ja leikkausta seuraavan sairausloman osuus on 70 prosenttia. Rahaa kuluu ja potilas kärsii.

Jos ajatellaan, että peruskunta olisi riittävän kokoinen hoitamaan erikoissairaanhoidon, sen olisi oltava useamman maakunnan kokoinen. Silloin se ei ole enää kunta.

Oman byrokraattisen toiminnan järkeistämisessä kuntaliitoksista ei ole apua. Päinvastoin taitaa olla sääntö ilman poikkeusta, että uudessa kuntaliitoskunnassa kunnan oma ”hallintohimmelistö” aina tihenee.

Pahinta on, että samalla kun toimialajohtajan ja suorittajaportaan väliin tulee mikä milläkin nimellä täytettyä organisaatiolaatikkoa, itse suoritustason mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä ja toimipisteensä toimintaan vähenee.

Toisaalta mitä useampi hallintoporras toimialajohtajan ja suoritusportaan välillä on, sitä heikommin toimialajohtaja on johtamastaan toiminnasta informoitu ja sitä tehottomammin organisaatio toimii.

Kunta voisi tehostaa omaa toimintaansa purkamalla omaa organisaatiotaan radikaalisti matalammaksi. Toimenkuvia olisi muutettava sisällöltään vastaamaan laajemmin toimipisteen kokonaisuutta.

Esimerkiksi koulun kiinteistöhuollossa talonmiesperiaate, johon sisältyy ulko- ja sisäalueet sekä laitteisto ja tarvittaessa tuki- tai lisäpalvelun tilaaminen. Vastuu toimipisteen toiminnasta olisi oltava toimipisteessä, myös taloudellinen sille kohdistetun määrärahan puitteissa.

Vastuun mukana seuraa motivaatio, joka on työhyvinvoinnin ehkä tärkein osatekijä. Kun työn tekijät voivat vaikuttaa omaan ja toimipisteensä toimintaan ja kokea suorittavansa tehtävänsä tarkoituksenmukaisella tavalla ja tehokkaasti, paranee samalla myös työssä jaksaminen, kun ihmisillä on mahdollisuus kokea työstään ja parhaassa tapauksessa koko toimipisteensä puolesta ammattiylpeyttä toimipisteensä toiminnasta.

Organisaation madaltaminen ja toimenkuvien uudelleen määrittely olisi tehtävä heti lähivuosina jo pelkästään kuntatalouteen kohdistuvien kustannuspaineiden takia, mutta myös hyödyntäen suurten ikäluokkien eläköitymistä, joka jossain määrin antaa mahdollisuuksia pehmeämpiin ratkaisuihin.

Tässä olisi ministeri Virkkuselle se Suuri tehtävä lähteä edistämään kuvatunlaista kehitystä.

Ismo Saari
Salo

JAANA KANKAANPÄÄ

Opettajalla voi olla korkeintaan tietynkokoinen opetusryhmä, oli kunta sitten minkä kokoinen tahansa. Tällöin myöskään opetuskustannus oppilasta kohti ei muutu, Ismo Saari kirjoittaa. Kuva on Yli-iistä.

Lukijalta-osasto

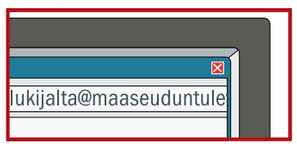

- Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
- Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”. Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

Ei kelvannut

Pyysin vetämään maakaapelin samaan kaivantoon uuden vesijohdon kanssa. En saanut. Nyt soittelen, että tulkaapa karsimaan puustoa.

Minäkö se tyhmä?

Tietullit

Tottakai. Kehäkolmoselle perjantai-illasta maanantaiaamuun.

Tuomo

Lentokielto

Pitäkö lentää niin paljon reittilentoja ja pilata ilmasto. Tässä on syy ilmaston muutokseen.

Korjattavaa

Pidettiin piilossa

Ennen eduskuntavaaleja eivät äänestäjät tunteneet salassa suunniteltua kuntauudistusta. Asia on siirrettävä yli 2015 vaalien.

Äänestäjä

Mallia Ruotsista

Suomi on ainoa EU-maa, missä kunnat yksin rahoittavat terveydenhuollon. Muualla rahoittajana valtio tai alueet. Ruotsissa 20 aluetta, joten kuntia saa olla 29.

Uudistaja

Maaseutu autioituu

Syitä on monia. Muun muassa elämän tilanne ja sen myötä tulleet muutokset. Entäs kuka muistaa yksinäiset maajussit ja heidän lämpimät sydämensä?

Muistaako kukaan?

Rahat hukkaan

Maksoin 40 vuotta maatalousyrittäjäeläkettä ilman sairaslomia. Nyt takuueläke olisi saman kokoinen. Rahat menivät hukkaan.

Ei nimimerkkiä

Kitkat vai nastat?

Pelti rytisi etelässä. Nyt olisi hyvä listata romujen renkaat, monetko kitkat tai nastat oli alla?

Realismia

Yllätys

Kehä kolmosen sisäpuolella osataan suojella susia ja viherryttää kaikkea! Mutta lumisade yllättää aina.

Outo juttu

Suuruudesta

Helsinki suurin ja tehottomin kunta. ”Kuntien peruspalvelutarjonnan kustannustehokkuuden erot ja niitä selittävät tekijät vuosina 1994–2002 (sivut 96–104).”

Netti

Seurantaan

Seurataan nyt, pitääkö Niinistö lupauksensa. Ajaako maaseudun etuja eikä vie Suomea Natoon.

Jake

Naudanlihan hinta

Koska MTK puuttuu naudanlihan hinnan nostamiseen muun Euroopan tasolle? Uskaltavatko herrat tehdä mitään?

Syrjäytetyt

Vastuu valtiolle

Siirtämällä lakisääteisten palveluiden rahoitusvastuuta merkittävä osa kunnilta valtiolle, turvata Suomen kunnat ja kuntien asukkaiden lähipalvelut.

Ei nimimerkkiä

Hoito ei kannata

Meijeri päätti monen lehmän kohtalon. Devoltest tuplasi maidon varoajat, joten tulehdusten hoito ei enää taloudellisesti kannattavaa.

Ei nimimerkkiä

Miksi?

Miten Maajussille morsianjuontaja Miia Nuutila kehtaa mainostaa jotain puolalaista jogurttia tv:ssä?

Suomalainen maajussi

VIERASKOLUMNI

Kokonaisen Suomen presidentti

Suomalaiset saavat työlleen omistautuvan, oikeudenmukaisen ja välittävän presidentin. Sauli Niinistö sai ääniä enemmän kuin yksikään suorilla vaaleilla valittu presidenttiehdokas aiemmin – yli 1,8 miljoonaa suomalaista eri puolilla Suomea antoi tukensa hänelle. Uusi presidenttimme sai suomalaisilta erittäin vahvan valtakirjan.

Niinistö on luvannut ajaa Suomen etua muuttuvassa maailmassa. Erityisen paljon hän on korostanut yhteiskuntamme eheyden merkitystä sekä haluaan olla koko Suomen presidentti. Presidentin tulee olla yhteiskunnan tuntemusten tulkki. Lähtökohdat tähän ovat vähintään yhtä hyvät kuin edeltäjilläänkin.

Niinistön arvomaailmaan ei kuulu talouden maksimointi vaan työ kohtuuden yhteiskunnan puolesta, itsekkyyttä ja ahneutta vastaan. Talouskasvun on perustuttava vastuulliseen ja sosiaalisesti eheyttävään markkinatalouteen. Myös maantieteellisen eheyden vaaliminen on Suomen kaltaiselle pitkien etäisyyksien yhteiskunnalle äärettömän tärkeää.

Suomalainen työ ja yrittäjyys ovat elinvoiman ja hyvinvoinnin lähteet kaikkialla Suomessa. Suomalaisen työn ja yrittäjyyden vahvistaminen ovat myös Jyrki Kataisen hallituksen keskeisiä tavoitteita. Talouden epävarmoina aikoina näiden merkitys vain korostuu.

Suomalainen työ on suomalaisen maaseudun paras turva. Maaseutuyrittäjyys ja työpaikat ovat elinvoimaisen maaseudun perusta. Perinteisen maa- ja metsätalouden rinnalla lähiruoka, luomu, vihreä talous, bioenergia ja matkailu luovat työtä maaseudulle.

Työn merkitys maaseudulla korostuu ensisijaista ei tulevina vuosina, kun suuri joukko yrittäjiä siirtyy eläkkeelle. Entistä pienempi joukko kantaa vastuuta suuremmasta joukosta. Palvelut on maaseutu-Suomessa turvattava tulevaisuudessakin.

Poliittisilta päättäjiltä vaaditaan nyt ja jatkossa todellista halua vastuunkantoon. Ensisijaista ei voi olla tutuissa ja turvallisissa rakenteissa roikkuminen vaan tasavertaisten lähipalvelujen turvaaminen.

Meidän on huolehdittava, että jokainen työhön kykenevä löytää oman urapolkunsa. Suomalaisten on tehtävä entistä enemmän työtä. Kaikkien työhön kykenevien on päästävä mukaan työelämään.

Nuorten syrjäytymiseen ja työkyvyttömyyseläkkeisiin ei Suomella ole varaa. Lapset ja nuoret ovat arvokkainta, mitä meillä on ja heistä on pidettävä parempaa huolta.

Niinistöstä saamme aidon koko Suomen presidentin, joka puolustaa vahvasti suomalaisille tärkeitä arvoja: työntekoa, yrittäjyyttä, ahkeruutta ja huolenpitoa toinen toisistamme. Niinistöstä Suomi saa vahvan vastuunkantajan, joka tekee työtä koko Suomen tulevaisuuden parhaaksi. Juuri tällaisena ja tällä asenteella toivon hänen tekevän työtään aitona koko Suomen presidenttinä seuraavat vuodet.

LENITA TOIVAKKA
on kokoomuksen kansanedustaja.

lenita.toivakka@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Joko on liian kylmä?

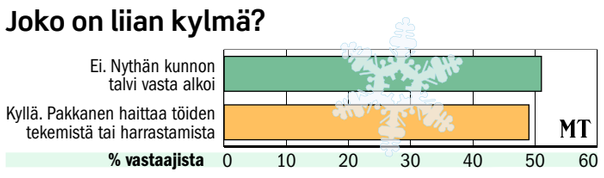

”Parempi pakkanen kuin loskakeli”

Sopiva talvilämpötila jakoi viikon kysymykseen vastanneiden mielipiteet. Hieman yli puolen mielestä vielä ei ole liian kylmä, loput piti viime aikojen pakkasia jo haitallisina.

Vastaukseen on tietysti saattanut vaikuttaa, missä päin Suomea talveansa viettää.

Etelässä ei ole päästy 25 pakkasastetta alemmas, kun Lapissa on rikottu jo –40 asteen raja.

Kireä pakkanen aiheuttaa koneille ongelmia.

”Koneurakoitsijan kannalta pakkasta pirusti liikaa kun koneita ei uskaltais käynnistellä kun hydrauliikkaa on niin paljon mutta tulopuoli vähän pakottais töihin”, kirjoittaa eräs vastaaja.

Toisen kirjoittajan viesti on samansuuntainen.

”Kyllä toi yli kahdenkympin pakkanen jo hiukan hankaloittaa pihahommia ja koneiden kanssa saa olla tarkkana ettei tule vaurioita. Alkaa metalli jo olla hauraampaa ja hydrauliikka kovilla. Maalla asuvista vanhuksista pidettävä huolta kun putket jäätyy ja lisälämmittimet laitetaan sängyn/verhojen läheisyyteen. Lapset hyppivät seinille kun kasvojen iho ei kestä pitkää ulkoilua ja johonkin täytyy energia purkaa. Semmoinen kymmenen asteen pakkanen olisi sopiva niin tiet ei olisi loskaisia ja koneet ei olisi kovilla mutta olisi kuitenkin oikea talvi. Niin ja saataisiin puuta pois metsistä.”

Aamuisin kylmässä on ikävä lähteä töihin mutta savolaisvastaajan mielestä se kuuluu asiaan: ”Kyllähän yli kolmenkymmenen asteen pakkasessa aamu viiden hujakoilla töihin lähtö on jo aika ankeaa, samoin navetoilla esiintyy erilaisia ongelmia, mutta tämä kuuluu Savon talveen ja uskon kesällä olevan saman verran lämmintä.”

Kohta on kevät, muistuttaa Mar.

”Kyllähän se kirpaisee kun mittarissa on –30, mutta tätä kestää vaan hetken. Parempi pakkanen kuin loskakeli.”

Nyt kysytään kuntauudistuksesta

Miltä esitys uudeksi kuntakartaksi näyttää sinun silmiisi? Onko uudistus tarpeellinen vai polkeeko se demokratiaa?

Voit vastata ja kommentoida osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

HENRIK SCHÄFER

Kirjoita napakasti

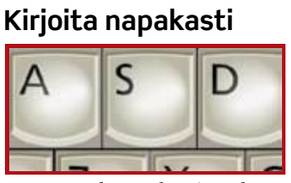

- Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.
- Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.
- Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.
- Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.

Toimitus

Virolahden Harju kerää muistitietoa

Virolahdella sijaitseva Harjun Oppimiskeskus juhlii kahden vuoden kuluttua 125-vuotista olemassaoloaan. Ensimmäiset oppilaat saapuivat tähän Venäjän keisarin päätöksellä perustettuun opinahjoon jo marraskuussa 1889.

Sen jälkeen Harjussa on saanut oppinsa suuri joukko maatalouden, puutarha-alan, hevosalan, kalastuksen ja monen muun maaseudun työn osaajia. Oletko yksi heistä?

Keräämme entisten harjulaisten muistoja opiskelusta, elämästä ja vapaa-ajan vietosta Harjun kartanomiljöössä koulun 125-vuotishistoriikkia varten. Myös kuvat ja muu aineisto ovat tervetulleita.

Muistoja ja aineistoa voit toimittaa joko historiikin kirjoittajalle (yhteystiedot alla), tai kirjoittaa niitä Harjun Oppimiskeskuksen Facebook-sivuille. Kaikki muistot ovat yhtä arvokkaita ja tervetulleita!

Martti Linna
Harjulankuja 19
49510 HUSULA
040 579 3085
martti.linna@luukku.com

Kuka kertoisi

Perustelisiko joku viisas, miksi ilman jatkajaa olevan tilan on myytävä peltonsa. Vuokrata ei voi. Ostajan täytyy olla alle nelikymppinen ja lähinurkilta.

Myymisen mä viä ymmärrän, mutta loppua en. Onko mitään tilastoa tehty, kuinka paljon meitä yksinäisiä maatalousyrittäjiä on, jotka maksamme pakollisen myel-maksun. Miksi laki on tehty näin vaikeaksi yksinäiselle maatalousyrittäjälle. Toivoisin, että tämä asia herättäisi keskustelua. **Kohta 55**

En ymmärrä lakkautusintoa

Haluan kiittää Matti Summasta oivallisesta kirjoituksesta Mitä siitä seuraa (MT 25.1.).

Kuntauudistus ja kyläkoulujen lakkautus mietityttää jatkuvasti. Rakennamme mieheni kanssa taloa lapsuudenkotini naapuriin. Tulevaisuudessa koulumatkaa kyläkouluun nyt 1-vuotiaalle pojallemme tulisi hieman alle 5 kilometriä. Olen käynyt samaa koulua, niin myös kesällä 70 vuotta täyttävä isäni.

Minun aikanani koulumatkoja tehtiin koulutaksilla, pyörällä, kävellen, talvisin hiihtäen, jopa potkukelkkaillen. Koulu on kunnan pienimpiä ja ollut lakkautusuhan alaisena vaihtelevasti jo silloin, kun minä siellä opintieni aloitin 1984. Viimeksi kaksi vuotta sitten lakkauttaminen oli jälleen ajankohtaista, mutta kunnanisiltä- ja äideiltä tuli armahdus – toistaiseksi.

En ymmärrä kyläkoulujen lakkautusintoa. Mitä todellisia säästöjä kyläkoulujen lakkautuksista tulisi?

Oppilaiden siirto isompaan kouluun vaatisi lisää tiloja, koulukuljetuksia, suurempia luokkakokoja. Ne vaatisivat rahaa. Suuremmat luokkakoot eivät ole hyväksi kenellekään. Isompiin luokkakokoihin ehtii tutustua aivan tarpeeksi yläkoulussa.

Kirjoituksessaan Summanen antoi esimerkin koulukuljetuksista: ”esikoululaisenne odottaisi koulukyytiä, jonka ajasta teillä ei olisi hölmänpöläystietoa”. Tämä on jo todellisuutta, esikoululaisen koulukuljetuksen odotusaika on jo nyt joillakuilla 0–45 minuuttia eikä koskaan tiedä, minä aamuna aika on lyhyempi, minä pidempi. Pysäkille on mentävä varmuuden vuoksi aikaisemmin.

Joskus on kuulunut puhetta, että kyläkoulujen opetus ei olisi riittävän laadukasta. Minun aikanani samaa luokka-astetta kävi neljä oppilasta. Kahdella meistä on korkeakoulututkinto, yhdellä ammattikorkeakoulututkinto ja yhdellä keskiasteen tutkinto. Kaikki me olemme aina työllistyneet koulutustamme vastaavasti. Ainakaan kyläkoulumme opetusta ei ole voinut moittia.

No, liikuntatunneilla tytöt ja pojat olivat yhdessä, jotta saatiin aikaan joukkueet. Sitä ainakaan minä en ole koskaan kokenut huonoksi asiaksi.

Kouluaika pienessä kyläkoulussamme oli turvallista ja onnellista, sai olla lapsi. Samaa toivon pojallemme. Suureen maailmaan kyllä ehtii ja tarvittaessa kyynärpäitä voi teroittaa myöhemminkin.

Toivon todella, että asioista päättävillä on järkeä kuntauudistuksia ja kyläkoulujen lakkautuksia miettiessään.

Matti Summasta lainatakseni ei pidä korjata sellaista, mikä ei ole rikki.

Elina Pekkala
maallepaluumuuttaja
Nurmijärvi

Uraanikaivos on suljettava

Talvivaaran nikkeli-sinkkiuraanikaivos on suljettava viipymättä. Talvivaara-yhtiö pimitti kainuulaisilta ja Suomen kansalta tiedon uraanista. Jos yhtiö olisi hakenut lupaa uraanikaivokselle heti toiminnan alussa, kaivosta ei olisi perustettu.

Operaatioon kuului aloittaa massiivisesti nikkelillä, jotta mahdollinen uraanivastaisuus ei kaataisi kaivosta myöhemmin. Yhtiö on syyllistynyt kansalaisten törkeään harhauttamiseen.

Yhtiö ilmoitti 2010 pyrkivänsä tuottamaan neljä viidesosaa Suomen ydinvoimaloiden polttoaineesta (HS 22.9.10). Yhtiön osakkeen arvo lähti heti rajuun nousuun helmikuussa 2010, kun se ilmoitti uraanista (HS 27.9.10).

Sotkamon kunnalle uraani on suuri haitta. Luontomatkailua kaivossaasteet häiritsevät jo nyt. Kaivoksen aikana kunnan matkailutulot ovat pudonneet 20 miljoonaa euroa.

Talvivaara-yhtiö ei jätä kuntaan juuri muuta kuin vaaralliset saasteet ja radioaktiivisuuden. Rahat yhtiö valuttaa Lontoon ja Helsingin pörssin kautta keinottelijoiden salkkuihin.

Rahavallan vieterinukkeina sätkyilevät poliitikot ja viranomaiset huijasivat herranpelkoista kansaa. Seurauksena Sotkamoon jäävät radioaktiiviset kaivossaasteet kymmeniksi tuhansiksi vuosiksi. Se on ”kestävän kehityksen” perintö jälkipolville.

Rahalla kaivos avattiin, rahalla sen saa myös kiinni.

Kaisa Merenmies
Lapinlahti

Hupi ei kaipaa pärinää ja pauketta

Olli Paasivirta kirjoitti asiaa kolumnissaan (MT 30.1.). Maasto- tai mieluummin huviliikenne alkaa ryöstäytyä käsistä.

Reittejä suunnitellaan liian innokkaasti. Pitäisi pysähtyä ajattelemaan yleensä tällaisen toiminnan mielekkyyttä ja tarpeellisuutta.

Mihin tarvitaan niin paljon reittejä? Eikö maastossa osata tai haluta liikkua ilman konevoimaa? Tällöin ainakin liikunnalliset perusteet kumoutuvat reittien tarpeellisuutta ajatellen.

Moottorikelkka saastuttaa tunnissa sen, minkä henkilöauto muutaman tuhannen kilometrin ajolla. Moottorikelkan käyttö ammatin harjoittamisessa on pienen väestönosan ”hupia”.

Valtion kassaa voisi kartuttaa lisäämällä kelkan hintaan huvivero, 1 000–2 000 euroa. Se olisi ammattilaisille vähennyskelpoinen suoraan verotuksessa. Kertyneillä verorahoilla voisi perustaa reitit kuntien, seurakuntien ja valtion maille keskitetysti.

Reittejä saataisiin näin tarpeellinen määrä ja ne olisi paremmin valvottavissa rajatuilla alueilla.

Reittien käytöstä perittäisiin vuotuinen käyttömaksu, esimerkiksi 200 euroa vuodessa. Samoja sääntöjä sovellettaisiin myös offroad-ajoneuvoille ja mönkijöille. Vaikka niiden jälkiä verrataan metsäkoneisiin ja sanotaan jäljen olevan murto-osan ison koneen jäljistä, nousee taas kysymys, kumpi on tarpeellisempaa. Huvitella voi ilman pärinää ja pauketta.

Millainen tulevaisuus metsissä?